

Alessandro Mendini de fantasie voorbij

Alessandro Mendini (1931) geldt als een van de meest vooraanstaande architecten-ontwerpers van Italië in deze tijd. Zijn werk is een mix van bouwkunde, beeldende kunst en industriële vormgeving en hij voegt daar veel theoretische bespiegelingen aan toe. Zoals Ettore Sottsass aan het hoofd stond van Memphis, zo voerde Mendini de groep Alchymia aan. Beide groepen zijn bepalend geweest voor de enorme creatieve impulsen vanuit Italië eind jaren zeventig. In Nederland stond hij aan het hoofd van het architectencollectief dat in 1994 het Groninger Museum bouwde.

Vorig jaar stond de keuken die Alessandro Mendini ontwierp onopvallend in een zaaltje van de Fuori Salone, de happening buiten de Meubelbeurs in Milaan. Dit keer glimmen maar liefst vier versies de toeschouwer tegemoet. Samen met Foster voor de apparaten en Valcucine als producent kreeg Mendini zijn goede vriend Alberto Alessi mee voor de presentatie.

Een dag voor aanvang van de Meubelbeurs staan Alessi en Mendini open voor interviews. Alessi geeft aan dat dit plan al van tien jaar terug dateert, toen hij zelf een bijzondere keuken overwoog voor zijn nieuwe huis. De beide mannen zeggen dat ze los van het bouwkundige aspect niets met keukens hebben. Zelfs een ei bakken is voor hen een hele toer. Praten en denken over koken deden ze wel, met veel succes. De Alessi-keuken was al een begrip, terwijl de eindversie nog niet vaststond. Volgens Alberto is het resultaat heel vrouwelijk geworden.

Alessandro Mendini knikt beminnelijk door zijn bril als hij het een en ander toelicht: "Al mijn werk is vrouwelijk, liefst met zachte vormen. Ik houd niet van strak en rechthoekig, zoals de meeste kookmodellen er nu uit zien. Niet dat ik de oorlog aan de minimalisten wil verklaren, maar ik ben wel blij dat mijn creatie absoluut niet tot die categorie behoort. Ik had geen enkele ervaring met keukens dus dit was echt een avontuur. We heb-

'In de jaren '70 hadden we nog fantasie!'

ben er kookspecialisten bij gehaald voor adviezen over indelingen en technische eisen. Het heeft geen zin om een keuken vol te zetten met dingen die je nauwelijks gaat gebruiken. Door alle overleg zijn er vanuit het prototype vier verschillende indrukken ontstaan. Die heb ik vervolgens als het ware opgeschoond en uiteindelijk zijn het duidelijke producten geworden, hoewel ik niet uitsluit dat we uiteindelijk ook dat weer gaan bijschaven."

KAMELEON Hij had bij het uitdenken van het oermodel geen beeld in zijn hoofd van waar de keuken het beste tot zijn recht zou komen. Sterker nog: "Daarmee had ik mezelf veel te veel vastgezet. Deze keuken zal zich juist als een kameleon aan de omgeving aanpassen. Kleine opstellingen, uitgebreide wanden erbij, in oude huizen, moderne appartementen, ik zie geen enkele belemmering."

Zoals iedereen herinnert hij zich de keuken van zijn grootmoeder als een van de warmste plekken. "Daarom ben ik begonnen met het scheppen van een vuur. Ook in de keuze van kleuren en materialen. Het glas kwam er als vanzelf in omdat Valcucine het aanraadde en er veel ervaring mee heeft. In kleur ziet het er schitterend uit, maar de meeste mensen kiezen straks voor wit, dat weet ik wel. Zoiets gebeurt al mijn hele leven. Behalve in de jaren zeventig dan. Toen barstte het van de fantasie. Soms denk ik dat die is doodgebloed en we weten allemaal waardoor. We krijgen de hele wereld te zien, maar hoeven ons nergens zelf iets bij voor te stellen. De rust, het intuïtieve, ik hoop dat ze het in mijn keuken terugvinden!"

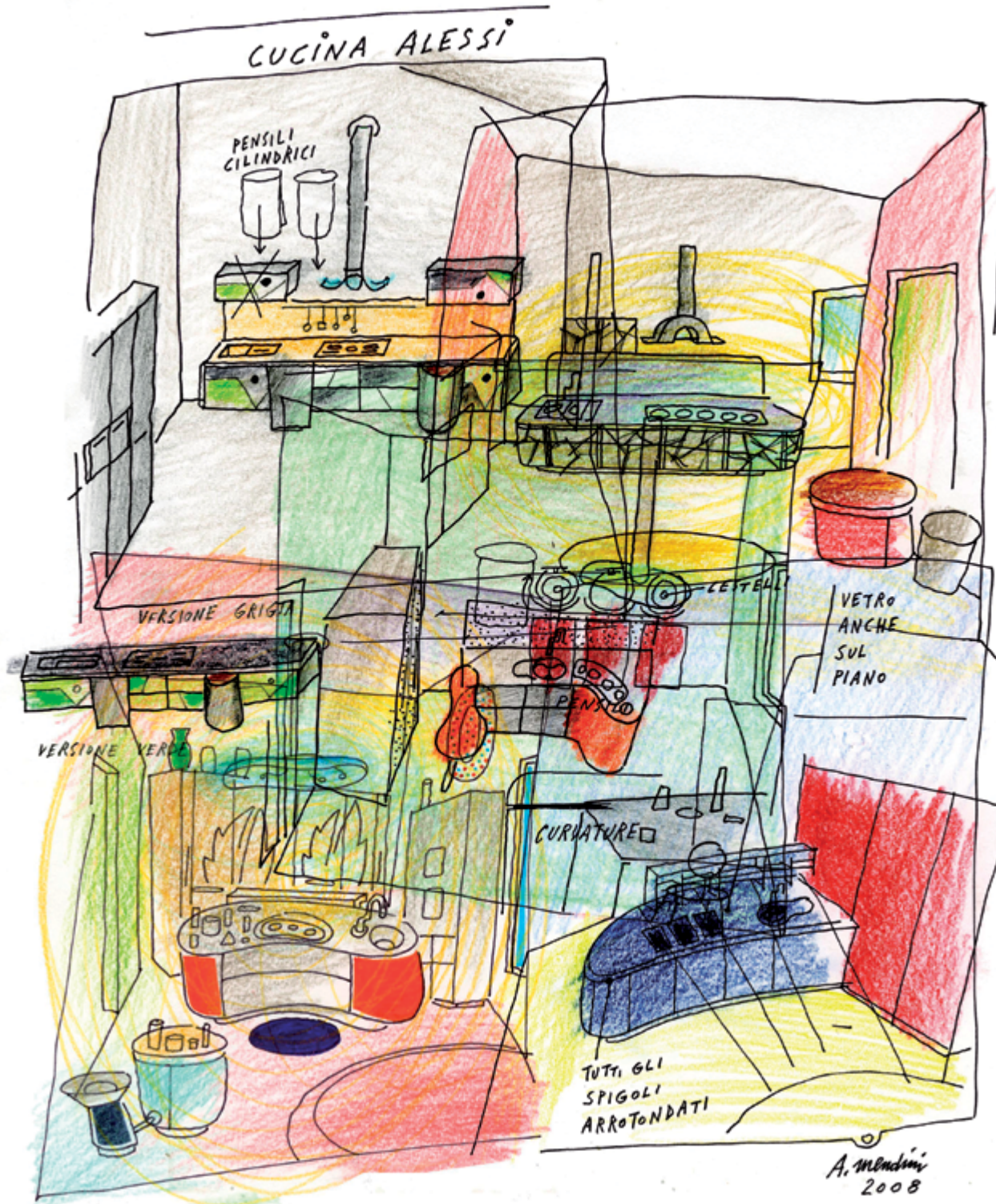
TEKENTAFEL Of hij er zo blij mee is dat hij er uiteindelijk zelf in gaat staan om toch een poging tot koken te doen? "O, gunst nee. Ik kook nooit en te nimmer. Dat is de waarheid en dat hou ik graag zo. Ik moet ook helemaal niet achter het fornuis staan maar achter mijn tekentafel om dat fornuis te bedenken! Je wilt natuurlijk weten waar ik op dit moment mee bezig ben. Dat zal ik je vertellen: de echte keukens voor Alberto, voor zijn eigen woning, is nog steeds niet af. Dat is wel een grap eigenlijk, dat we vanuit een privé-situatie zo gedeformeerd zijn dat het weer werk werd en we aan het eerste doel niet toe kwamen. We hoeven nu alleen nog de kleuren te bepalen. Hij zal toch geen wit kiezen...?"

Mendini's keukens voor Alessi:
nadruk op ronde vormen **[L]**

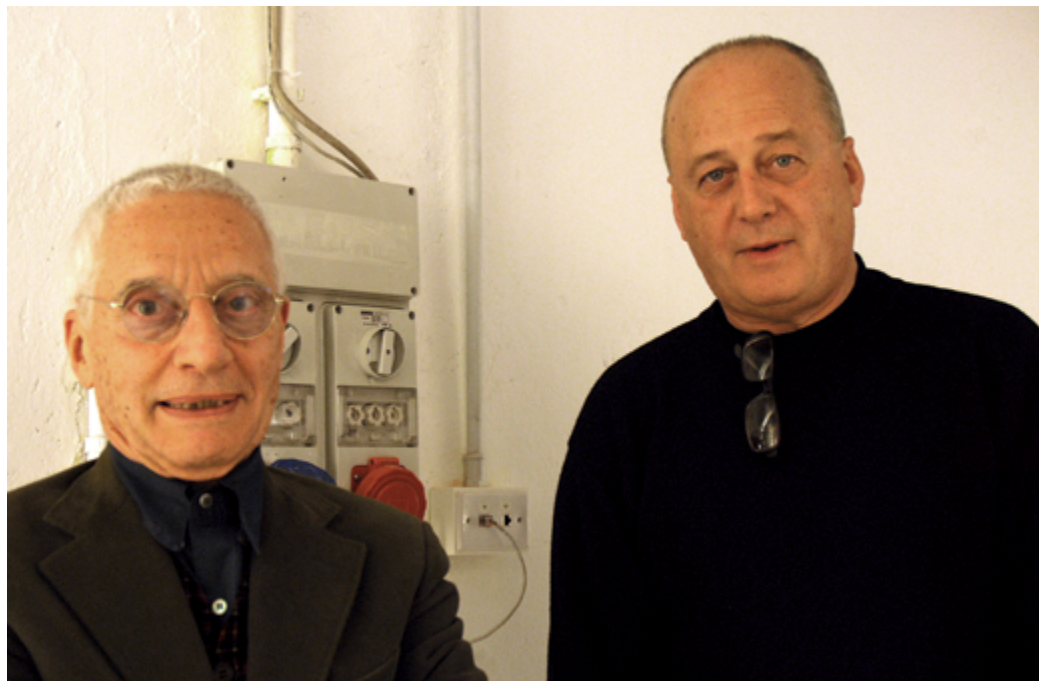
Een kronkelende kraan met
waterbesparende eigenschappen **[B]**

Veel onderdelen doen qua vorm
denken aan een boontje **[O]**

Alessi vs Mendini

Mendini [links] en zijn
opdrachtgever Alberto Alessi

La Cucina Alessi is een co-productie van het vooraanstaande merk Valcucine, dat vermaard werd om de ecologische inslag van de modellen plus een hoge prioriteit voor ergonomie. De belijning van heel wat modellen bij Valcucine is al rond. Voor de apparaten werd het Italiaanse Foster gekozen, bekend om de verregaande toepassing van rvs, zowel in werkbladen, spoelbakken, kookpitten als in afzuigkappen. Gekozen is voor grote gasbranders als basis, met keramische kookplaten als variant voor Noord-Europa. De afzuigkap hangt als een gendarme-hoed over het geheel, een vorm die van oorsprong in Franse keukens vaak voorkwam. Onder de hoede van Valcucine kwamen vier modellen tot stand. Sinuosa vertoont een duidelijke golfbeweging met aan het einde een tafeltje. In Geometrica zijn strakke lijnen uitgebuit door er een spannende vlakverdeling in aan te brengen. Rondingen komen hier van de handgrepen als cirkels en een halfuitstekende voorraadcarrou-

sel die onder het werkblad is opgenomen. Met Agreste zijn de rondingen tot een eiland geproportioneerd, zoals ook het prototype duidelijk liet zien. Het geheel lijkt op een boontje, met een kookplaat in dezelfde belijning. Het leent zich het beste voor een loft of klein appartement. De kracht van Valcucine komt het meest tot zijn recht in Trasparente. De glazen fronten zijn gedecoreerd als diamantsneden en het licht erachter geeft het een bijna ijzig aanzien. Uiteraard kunnen modellen ook gecombineerd worden, onder meer met apparatenwanden van diverse merken. Aan de uitvoering hiervan valt nog wat te verbeteren want de getoonde oven van Rex bevat een veel te kleine greep. Mendini ontwierp zelf een kronkelende kraan bij de diverse modellen. Oras uit Finland nam de productie op zich. Het bedrijf besteedt veel aandacht aan waterbesparing en heeft eveneens automatische kranen in zijn gamma. De Mendini-versie is eveneens met vaatwasventiel leverbaar.

Alberto Alessi staat bekend om de keukenvoorwerpen die zijn designstudio uitbrengt. Grootvader Alessi richtte een fabriek op bij het meer van Omegna, waar veel staal vandaan kwam. Het bedrijf werd beroemd met de bekende moka-koffiepoten. Alberto Alessi ontwerpt zelf niet maar geldt als een goeroe voor designers. Die trekt hij aan uit de hele wereld om allerlei gebruiksvoorwerpen een ander en vooral speels uiterlijk te geven. Mendini was een van de eersten die door Alessi gevraagd werd, destijds om een vazencollectie op te zetten. Een groot deel van de normale producten hoort nog altijd in de keuken thuis. De gedachte om ook die keukens zelf uit te brengen, was in die zin een vrij logische.